

FIUME

Kereskedelmi-, tengerészeti- és társadalmi lap.

Giornale commerciale, marittimo e sociale.

Hirdetések és nyitlerek: Folyóiratnak árszábjaly szerint Battara P. könyvnyomdájában vagy a kiadóhivatalban, Susak vanház), továbbá Goldberger A. V. Schwarz Gyula, Eckstein Bernát, Fischer A. hirdetői irodájában Budapest, Váci utca, Opperl B. nél, Bécs, Stubenbastei N. 2

Inserzioni ed articoli comunicati si assumono nell'ufficio di spedizione in Fiume Tipografia Battara.

A szerkesztő lakása:

Susak - Glavan ház.

Előfizetési ár - Associazione:

Egy évre Per 1 anno 6.- fr
Félévre 6 mesi 3.-
Negyedévre 3 1.50
2 hóra 2 1.-
Külföldre 1 évre . . . Per l'estero 8.-

1892 Január 10

Megjelenik minden vasárnap

10 Gennaio 1892

XI. évfolyam.

Fölvívás előfizetésre!

Lapunk a ma megjelent számmal önállásának tizenegyedik évét éri meg.

Tengerészetünk fejlődése, tengeri kereskedelmünk érdekszfálainak gyarapodása folytán bizalommal lép az új évtizedbe.

Gondunk lesz reá, hogy a magyar tengerészetéről, a magyar tengeri kereskedelemről, s az ezzel kapcsolatos intézkedésekről, lapunk keretéhez mérten tájékozzuk az olvasó közönséget.

A „Fiume” szerkesztősége és kiadóhivatala.

A haditengerészetéről.

Ama két évtized folyamában, mióta önkormányzatunkat visszanyertük, megtanultuk már mi is, hogy a szabad tengeri utak felhasználása a közgazdaság fejlesztésére elsőrangú fontossággal bír mivel a tengeri kereskedelem a nemzetek meggazdagodásának egyik legfőbb forrását képezi. Előfeltétele ennek pedig a tengerpartok birtoka. A tengerpartokat tehát minden nemzet szemefényeként őrizendő legbecsesebb birtokának tekintti. Amde ugyanezen tengerpartok oly határokat képeznek, melyek bennünket valamennyitől birtokkal rendelkező

Fiume régi önkormányzata.

(A „Fiume” eredeti tárczája)

Irta: Feszt Aladát

A kapitány hivatalos esküjében megfogadta, hogy az uralkodónak tett ígéretéhez képest a községnek statutumait, rendeleteit, ítéleteit, összes iparait, kiváltságait és előjogait megtartja és őregheti; mindenkinek személyválogatás nélkül igazságot szolgáltat, senki igazságtalanságot el nem követ; a törvénybíró s a város bíráit ítékezésükben nem háborítja, sőt ebbentelisége szerint segélyükre lesz; az általuk hozott ítéleteket elhöz képest meg nem másítja se meg nem semmisíti, ha csak nem a statutumok értelmében. — Hasonlóképpen az egyházak szerzetek, kegyhelyek és egyházi személyek, valamint az özvegyeket árvákat s egyéb nyomorú személyeket oltalmába veszi s megvédi minden igazságtalan elnyomás ellen. Mindezt a fennálló rendeletek és szabványok értelmében.)

Hasonló szertartás divik a „conte” beiktatásakor a Velencének alávetett városokban. Ragusában a város új gróf-

1) Stat. 1. s.

állam szomszédságába hoznak, ki vannak tehát téve annak, hogy ezeknek vízi hadierőjük által megtámadtassanak és úgy epartok mint nemkülönben a tengeri kereskedelem csakis megfélelőztették által védhetők meg, nem pedig szárazföldi hadseregekkel. Az tehát, ha manapság valamennyi európai állam a legnagyobb áldozatoktól sem riad vissza, hogy megfelelő tengeri hadierő fölött rendelkezessék, magyarázatát leli az értett körülményekben.

A történelem minden lapja bizonyítékoszolgált a vízi hadierő fontosságáról. A Habsburg monarchia 1801-ben nehány számba nem vehető rozant fregatta és ágyusajkán kívül flottával nem rendelkezett. A tenger tehát szabad lévén I. Napoleon minden feltartóztatás nélkül törhetett be délről a monarchia belsejébe, flottája pedig megsarcolta Triesztet Fiumét *) Zengget és Carlopogót, megsemmisítette a már szép virágzásnak indult tengeri kereskedelmünket és partra szállítván csapatokat, elfoglalta Dalmáciát s az összes kikötővárosokat. — Később 1809-ben pedig kevésbé mult, hogy Oroszország el nem foglalta Cattarot és Cetinjét, flottája már borgonyt vetett volt a Bocchék előtt és csakis az időközben Napoleonnal megkötött béke akadályozta meg tengerpartunkra célzó terveinek keresztülvételét. Károly főherczeg — az asperni győztes — hasztalanul sürgette volt éveken át a flotta felállításnak szükségét, az akkor mindenható, vaskalapos csász. kir. udvari kamarára megtagadta a szükséges összegeket Ugyanakkor roppant költséges improvizációk útján igyekeztek a szárazföldön viselt háború szerencsétlen esélyein segíteni, melyeknek ha megfelelő flotta állott volna rendelkezésre, bizonyára sikerült is más leendett, miután akkor Napoleon seregeinek élemezése s összeköttetései Oroszországban oldalt lettek volna fenye-

getve; így pedig csak az állami adósságot növelték, óriásivá növttnagyterheit máig is viseljük.

Az Egyesült Államokban 1861—1864-ben dult polgári háboruban az északi államok hosszú időn át a legnagyobb erőmegfeszítés mellett sem voltak képesek a rabszolgatartó déli államok hadseregei fölött győzedelmeskedni, míg nem Lincoln elnök Farragut admirális tanácsait meghallgatva a flottát oly nagy mérvben szaporította meg, hogy nemcsak a déli államok tengerpartjait vehették ostrom alá, hanem segélyével a hajózható folyók partjain a déliek által emelt várak leromboltatván, részint pedig megkerülvén azokat, annyira megosztották és körülzárolták a déliek területét, megszakítván összeköttetéseiket is, hogy ezek után a szárazföldi hadsereg sikerrel küzdhetne le az addig meg-törhellen déli erőt.

Ha egyáltalán van a monarchiának hadi tengerészete, azt leginkább a zeniális Miksa főherczegnek, a későbbi szerencsétlen mexikói császárnak köszönhetjük. Az ötvenes években élére állítatván a maifinának, költséget és fáradságot nem kímélve, tekintélyes flottát teremtett úgy hogy már 10 évvel reá, 1866. július 20-án Tegetthoff megverhette az olasz hajóhadat, Lisszánát. Bármerre jártak azután hadi vagy kereskedelmi hajóink a világ öt részében, nagy volt a becsületük s az előzékenység irányukban; lobogónkat mindenütt tisztelettel fogadták.

Ez idő óta azonban, ha nem is hanyagoltott el hadi tengerészetünk, de fejlesztésére aránylag oly kevés fordított hogy teljesen elmaradt a többi európai államok flottáitól. Legjobbban kitűnik ez a többi államok 1881—1891-iki haditengerészeti költségvetéseikkel való összehasonlításából:

	1881	1891
	millió forintokban	
Anglia	113	213
Franciaország	73	130
Oroszország	46	74
Olaszország	18	54
Németország	25	58
Egyesült-Államok	31	55
Spanyolország	14	34
Görögország	2.5	7
Ausztria-Magyarország	9.3	11.3

Elmaradottságunkat e számtételek eléggé világossá teszik.

Pedig flottánk pangásának ezen időszakára esnek egyuttal mindazon új találmányok mely arra kényszerítették a tengeri hatalmakat, hogy ezen találmányokhoz alkalmazkodva s azokat felhasználva, ujtassák meg flottáiknak anyagát, miután ugy a régi páncélosok és cirkálók, mint fegyverzetük, az újabb találmányok folytán teljesen elveszítették volt értéküket.

A jelen évi költségvetésben is a hajóanyag megújítására beállított összegek, még a flotta hajói évi romlási percentuációjának sem felelnek meg és miután a régi, többnyire még Tegetthoff alatt épült páncélosok a technika újabb találmányok folytán már teljesen elavultak, csatában tehát többé nem használhatók, még kevésbé mint például a régi Wenzl-puska a mostani Mannlicher ellenében a hagseregnél, új szerkezetűekkel pedig nem pótolhattak, miután az erre szükséges eszközök a haditengerészettől megtagadtattak, az osztrák magy. hadiflotta oda jutott, hogy ma csak két valódi csatahajót számít sorában t. i. a Rudolft és Stefániát, melyekhez a delegációk által megszavazott javítások befejezése után még hozzáadható a Tegetthoff. Ha tehát a lisszai hős láthatná a flottát mai állapotában, ugyancsak visszafordulna sírjába, amde ő épen oly

ja a mint partra száll, az elője jött reoroktól átveszi a sz. Balázs mint városi védszent lobogóját, s ezt kezébe véve megöskszik a szentírásra (super sancta Dei evangelia), hogy megtartja és megtartatja a raguzaiak törvényeit és szokásait. Ezután a főtemplomba kísérik, melynek ajtajában a káptalan papjai tönjénfásttel fogadják, szentelt vízzel meglocsolják és csókra rujítják neki az evangéliumot, melyre azután a főoltár előtt ujjal megöskszik. Ezután egy kanonok a szöszékről beszédet mond a doge s az új gróf dicsőítésére, melynek végeztével a conte, még mindig kezében a sz. Balázs lobogójával, a főterre vonul, hol az egybegyűlt nép hődotátát fogadja. Kibontják a Sz. Márk lobogóját s a nép hűséget öskszik a velencei közfársaságnak. „Clamat unus elamat alter, clamant omnes univere: Vivat dominum nostrum N. N. inclytum dncem Venetiarum, quod omnes et singuli Ragusii et sui districtus perpstatulis eruat fideles predicti dominus ducis et comunis recipientes tissime vexillum beati Marchi evangelista, eis presentatum et datum pro parte ipsius domini ducis“).

1) Rag. Stat. 1. 1-2. Közli Gelcich, Sviluppo civile di Ragusa, 39 l.

Fiume történetében csak egy esetet ismerünk arra, hogy egy kinevezett kapitány ez eskü letételeit kerekén megtagadja. Ez Paar Frigyes bíró, Ferdinánd főherczeg (a későbbi Ferdinand eszár) által 1601-ben kinevezett kapitány, ki fennen kirdeti, hogy erre nem tartja magát kötelezettnek mert 1). a város statutumai, sem Ferdinánd, sem elője Károly főherczeg által nincsenek megerősítve 2). az uralkodó hatalma felül áll minden kiváltságon 3) hogy már megösködött a főherczegnek, s így nincs szükség több esküre). Az esküt letenni még akkor is vonakodik, mikor erre rendeletet van a főherczegtől, azt mondva, hogy nem bánja, ha mindjárt százsz rendeletet vagy meghagyás érkezik is, de ő nem öskszik; inkább lemond a kapitány hivatalról).

Ez ügy hosszas torzsalkodásokat és surlódásokat idéz elő a kapitány s a város közönsége között. A kapitány ennek folytán a legnagyobb visszaélésekre ragadtatja magát, Sorra tömlöczteti az ellenzéki polgárokat, kezdve a bírón.

1) Prot. Cap. 1. 137-139 l. Paar levele a tanácshoz.
2) U. o.
3) U. o. 110 l.
4) U. o. 1602. dec. 9.

Eltiltja őket fegyverviseléstől s háromszori bitóhintára (wippgalgen, tratto di corda, ietus funis) itéli azokat, kik engedelmé nélkül a várost odahaggják. 1)

Az eskü megtagadása a kapitány részéről különben csak egész kivételes eset. Paar Frigyesnek úgy elődei (Paolo de Zara, Leonard Athemo) mint utódai valamennyien letezik a szertartás esküt. 2)

A kapitány különben az ilyféle erőszakoskodásoktól eltekintve is, igen széleskörű hatalommal volt felruházva. Az ő kezében összpontosul úgy a katonai mint a polgári vezénylet, a közigazgatás és igazságszolgáltatás minden fontosabb ügye. A statutumok értelmében az egyik bíró ő nevezi ki. A tanács csak az ő előleges engedelmével és az ő elnökleite alatt ülhet össze. A bírák ez üléseken tenni szándékolt indítványait kötelesek előzetes jóváhagyás czéljából vele közölni. Ha ezt tenni előmulasztának, az illető végzése még akkor is semmiesik, ha legfelsőbb helyről szentesítést nyertek. A bírák a kapitány tudta és engedelmé nélkül kifelé nem levelezhetnek, kivéve hivatalos folyó ügyekben, vagy ha épen

1) U. o. 147 l.
2) Előleire nézve: a tanács levele Paarhoz P. C. 129 l. 1602 okt. 6.

kevessé segíthetett volna ez állapoton, mint utódjai, — hiszen ezek még társai voltak — mivel pénz nélkül még Nelson sem tudna flottát előállítani.

Nagy önámítás volna tehát hinni, hogy a flotta mai redukált állapotában feladatának képes volna megfelelni. Érzé is ezt minden tengerész-tiszt a főparancsnoktól kezdve a legifjabb zászlóság és megfelelő a lehangoltság is ezen egész Európában jelsnek elismert tiszuk soraiban,

Senki se higgye azonban, hogy a csatahajóknak tucat számra való építése szükséges. Partunk sikeres védelmére további 8—9 új szerkezeti pánczolos teljesen elég volna. s az építési költséget is vagy 9—10 évre, el lehetne osztani.

Ez idő szerint csakis a torpedó flotta, mely különösen védelemnél nélkülözhetlen segédsapata a flottának meg a manapság különösen nagy fontossággal bíró cirkáló rajnak minőségére megfelelő és számára nézve is megközelíti a szükségletet. Végre a déli határaink védelmére szolgáló dunai hajóhad előállításában is tapasztalható némi, habár nem eléggé gyors haladás és a két épülőfélben levő új monitor építésének folytatására s illetőleg befejezésére megszavazták a delegációk a szükséges összegeket. De hol van még a többi melyekre szükség lenne, hogy a szeb oldáról minden átkelés megakadályozzathassék, valamint az oroszok folyami hajóhadának felhatalása a Dunán, ha majd a Vaskapu szabályozása után az ut nemcsak a békés kereskedelmi hanem a pusztító és halált szóró hadihajók számára is nyitva lett.

Reményi Antal

A fiumei képviselőválasztások. — A legközelebbi képviselőválasztások városunkban még nem vernek nagy hullámokat, s valószínűleg nem is fogunk élénkebb választási küzdelmeknek szemlélői lenni, ha csak nem vesszük komoly tény gyanánt azt a hírt, hogy többen gróf Szapáry Lászlót, gróf Szapáry Géza főudvarmester jelöltségét ohajítják. A szabadelvű párt főnatódjai, különben a párt bizottságot már megalakították, s a képviselőjelöltséget, eddigi volt

¹⁾ Fiumének akkoriban 837 hosszú járatú vitorlás hajója volt.

ő tőle szenvedett jogbeli sérelmeiknek keresnek felsőbb helyről orvoslást. De az esetb n is tartózkodniok kell attól, hogy a kapitányról v. annak helyetteséről tiszteletlenül szóljanak. A kapitány személye ellen tiszteletlenséget tanúsító tanácsos 5 líra bírságot kénytelen fizetni; a méltóság esetén ennek kétszeresét. A város közönsége a kapitányt nem vonhatja felelősségre; e jog csak az u ralkodót illeti meg.)

A fiumei kapitányi hivatal ez időben az osztrák főnemesség kiváltságát s ambíciója tárgyát képezte. Minthogy a város kerületileg Krajnához számított a kapitányok névsorában túlnyomóan a krajnai arisztokracia tagjai szerepelnek kivált a XVI. század folyamán úgy Rauber Gáspár és János, Dürer Boldizsár, Apfaltrier János, Ellacher János, Juricsics Miklós, De Zara promos és Pál, Ritshau Gáspár, Barbo Ferenc, Athems Lénárd a krajnai lovagi rendből kerültek ki. A névsorban két ősrégi triestzi nemesi család is találunk képviselve: dell'Augusto Péter és gróf Petazzi Antal személyében.

Sokan e kapitányok közül vagy egyidejűleg, vagy felváltva másutt is viseltek hasonló méltóságot. Így Rauber Gáspár és Dürer Boldizsár Triestben¹⁾ Előbbi egyidejűleg az istriai Pisínonak²⁾

¹⁾ Stat. I. 5 és 14.

²⁾ *Ettore Genevini Trieste antica e moderna, Trieste 1884-37 I.*

³⁾ *De Franceschi Istria, 266 I.*

képviselőjének, ki iránt a párt legnagyobb bizalommal viseltetik, a jelöltséget egyhangú lelkesedéssel fölajánlotta, s erről *Csernatony* Lajos, Fiume város volt országgyűlési képviselőjét meglehetősen hangú táviratban értesítette. *Csernatony* Lajos, mint értesülünk köszönetét fejezte ki a választók által kifejezett törhetlen bizalma iránt, a jelöltséget elfogadta. — *Csernatony* Lajos megválasztása bizonyosra vehető.

A fiumei tőzsde ügye.

A múlt évi november hó 21-kén a börzeügyben érdekelt felek által megválasztott börzetanács, az alapszabályokat az adott fölhatalmazás alapján elkészítette. Ez alapszabályok a f. évi január hó 4-kén küldettek föl *Baross* Gábor kereskedelmi m. kir. miniszterhez jóváhagyás végett. — A börze intézmény céljaira a közelmúlt napokban megnyitlak egyúttal az ideiglenes helyiségek. — A fontos intézmény azonban csak az esetben emelkedhet feladatának kelő magaslátára, ha szükségleteinek fedezésére a kellő anyagi eszközökkel is fog rendelkezni. — A börzetanács a kereskedelmi miniszterhez intézett kérvényekben nem mulasztotta el a körülményre reámutatni, s miután a résztvevők száma nem elég a fontos intézmény föntartására, a börzetanács tagjai a minisztertől a legjobbat reménylik.

Különböző bernéházások 1892-re. (A zengyi kikötő).

A 32043 ft 01 kr költséggel előirányzott zengyi medermélyítési munkálatot, mely a kikötő folytonos felszaposódása következtében továbbra elodázható nem volt, mint az 1891. évi költségvetési előirányzat betervezése alkalmával a miniszter már előadta, 5.000 ftos évi részletekben szándékozott végrehajtani.

utóbbi a krajnai Laasnak is kapitánya volt.

A hivatalok ezen összehalmozásának aztán az volt egyik természetes következménye, hogy a fiumei kapitányok, miután másutt is el voltak foglalva, csak igen lanybán teljesítették kötelezettségüket. Athems Lénárd fiumei kapitány pl. állandóan . . . Görzben lakik. Négy éven át egyszer sem fordult meg Fiumében, s a gondjaira bizott várost az uszok és velencei támadások idején válságshelyzetében magára hagyja. A fiumeiek ez iránt panaszt is tesznek nála minek azonban semmi fogantatja.) A kapitány még további négy évet tölt a várostól távol, 1601-ben bekövetkezett haláláig. Utódja, Paar Frigyes, báró, ki a fiumékkal állandóan rossz viszonyban van, szintén hosszú időre abszentiálja magát. A kapitányi residentia — a most állambörtönül szolgáló várkastély, évekig üresen áll. A tanács ennek következtében a főherceggel folyamodik orvoslásért.

¹⁾ *scribantur litterae Ill. D. Capitaneo nostro Goritiae a tot tempore citra degenti et ad hanc terram venire minima curanti et requiratur de piano ut velit incumbere servitio suo quo Civitas non stet tanto tempore absque capo (sic) gubernaturae ut decet pauper populus, aliter recuratur (sic) ad S. S. A. et exponatur projudicia quae orientur ex dicta absentia quo S. S. A. providere possit. Prot. Cap. I. 98 I. 1597 dec. 4.*

Minthogy azonban ezen medermélyítési munkálat a vállalkozó részéről igen költséges be rendezést igényel, meggyőződött arról, hogy ezen munkálat csak egy biztosítható a leggazdaságosabban, ha az egész munka egyszerre adatik vállalatba. Így ha a víz alatti nagymérvű sziklarobbantási munkálatokból csak kisebb terület kirepezése adatnék külön vállalatba, ez aránytalanul nagy költséget okozna, mint-hogy chez a kisebb terjedelmű munkához is épen akkora felszerelés kellene, mint az egész sziklarobbantási munkához.

Ezért legelőszörűbbnek mutatkozott hogy a munkát és annak költségeit 3 évre osztva, az egész munka egyszerre adassék vállalatba.

Minthogy az 1890. és 1891. évi költségvetésekben e célra már 5—5.000 ft. összesen tehát 10.000 ft engedélyeztetett, a zengyi medermélyítési munkálatnak 32.043 ft 01 krral előirányzott költségvetésére II. részleteként a miniszter 10.000 ft l tel megszavazását, kéri

A santa Maria di capo jakon, Plavnik, Dolina, Skradla és Poklje szirtéken épített fűtőtoronyok költségei. E cím alatt az 1890. évi költségvetésben 4.100 ft és az 1891. évre 4.000 ft szavaztatván meg a jelenleg kért 4.000 ft III. és utolsó részletét képezi azon 12.100 forintny. összegnek, melyet a magyar kormány az osztrák kormány által a hajózás biztonsága érdekében a Quarnero több pontján felállított s a magyar tengeri hajózásnak is szolgálatot tevő világító készülékek költségeiből a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országokkal fenálló vám- és kereskedelmi szövetség VI. cikkje alapján Magyarország terhére elváltat.

Városi képviselőtestületi választások. Gróf Zichy Agost kormányzó a f. évi január hó 2-kán tette közzé a fölhívást, melyel a város közönségét a *Gregorich* Otmár, és *Segnan* Ferenc bizottsági tagok elhunytával, a képviselőtestületben megürlt helyek betöltésére hívja föl. A választások a f. évi január hó 14-kén a d. e. 9 órától d. u. 1 óráig tartó időközben a városháza nagytermében lesznek megtartva. A választási bizottság tagjaira Fiumera nézve Dr. *Vio* Ferenc elnökléte alatt kinevezettek: *Brellich* Alajos, *Gigante* Agost, *Rossi* Decius, *Sirova* Vincze; az alközségekre nézve a bizottság tagjai a következők: Dr. *Bellen* András elnök, *Celebrini* C., *Descovich* L. B., *Gherbas* A., *Gothardi* György. — A jelöltek közül Dr. *Mayländer* Mihály a fiumei ügyvédi karnak e jeles fiatal tagja, és *Walluschng* Antal számíthatnak győzelemre.

Az államsegélyben részesülő hajójáratok forgalmi eredménye.

A magyar-horvát gőzhajózási társulat.

A *fiumei-melkovichi és fiumei-durazzo* gőzjáratok árforgalma f. évi november hóban a következő volt:

Kivitel Fiuméből.	
Zára	802.51 q.
Sebenico	641.47 "
Traù	519.50 "
Spalato	7789.90 "
Milná	180.95 "
Melkovich	2251.83 "
Trappano	441.90 "
Cittavechia	282.24 "
Ragusa	2144.94 "
Castelnuovo	213.11 "
Cattaro	143.51 "
Durazzo	25.00 "
összesen	15436.86 q.

Behozatal Fiuméba	
Zára	119.22 q.
Sebenico	929.66 "
Traù	67.91 "
Spalato	10182.36 "
Milná	591.28 "
Melkovich	753.47 "
Trappano	496.41 "
Cittavechia	2514.76 "
Ragusa	41.91 "
összesen	15697.00 q.

Az összforgalom 31,133.86 q.t tett ki, és hasonlítva a múlt évi novemberhavi forgalomhoz 6489.76 q. nyi emelkedés mutatkozik, melyből a kivitelre 3280.36 q., a behozatalra pedig 3209.40 q. esik.

Nevetesebb kiviteli cikkek voltak: 2293.60 q. liszt, 1196.40 q. rizs, 1410.66 q. zab, 1726.13 q. gabona, 325.50 q. korpa, 2432.14 q. tengeri alu. 02 qu. csepű, 631.81 qu. kőolaj, 88.80 q. szesz, 121 q. hal stb.

A behozatalnál első helyet a bor foglal el, melyből 15486.46 q. érkezett.

Személy szállítottat összesen 343 vagyis 308-czal több mint mult evin ovember hóban.

Helyi és külföldi hírek.

Graeff Ede, a f. évi január hó 3-kán Budapesten elhunyt nyug. lovassági tábornokot, s József főherceg volt adalutását, ki e minőségben többször fordult meg és tartózkodott Fiumében, nálunk is szélesebb körben ismerték. Úgy halljuk, hogy a tábornok, kit József főherceg mindenkor különös figyelmére méltatott, ő fensége meghívása folytán, ez évben is eljött volna Fiuméba.

Áthelyezés. *Pauer* Sándor fiumei m. kir. vámtiszt, saját kérelmére Sopronba helyeztetett át.

Huszonöt éves fiumei újság. A „*Bilancia*” című hazafias szellemű politikai napilap, az 1892 évvel huszonötödik évfolyamába lépett. A lapot, habár az alkotmányos korszak beálltával indította meg annak jelenlegi szerkesztője és kiadó tulajdonosa *Mohovich* Emidio, mindamellet nehéz idők voltak ezek a kikötő városban. A lap sok éven át mint heti lap teljesítette hazafias feladatát, míg végre a kikötő városnak gyorsan, átalakuló viszonyai folytán, napi lappá változott át, mindenkor magtarta azt a hazafias irányt, mely az anyaországgal való összetartásban keresi a kikötővároszeshét jövőjét és hatalmasabb föllendülését. — Mikik ismerjük a hírlapírás tövises útját, a legbensőbb elismeréssel üdvözöljük a „*Bilancia*” derék szerkesztőjét, *Mohovich* Emidiot, kinekcsak a multban, tett kiváló szolgálatokat de különösen a legutóbbi időben, mint a városi tanács másodalelnöke, sok irányú hazafias tevékenységre van hivatva. — Még egyszer szívánkból üdvözöljük a kitünő polgárt, a derék, és érdemekben gazdag kartársat. — Meg vagyunk győződve, hogy Fiume város hazafias polgársága fog módot találni arra, hogy a „*Bilancia*” huszonötödik évfordulója alkalmából letérje a jól megérdemelt elismerés adóját jeles polgártársra iránt.

A fiumei ipariskola A kereskedelmi m. kir. miniszter, mint azt már említettük, annak idején leiratot küldött a helybeli kereskedelmi és iparkamarához egy ipariskola föllállítása ügyében, s egyúttal fölszólította a kamarát, hogy idején tegyen jelentést, melyek lennének azok az iparágak, melyek Fiumében leginkább tarthatnak igényt kultiválásra és életrevalóságra? Az ipariskola ügye, e hó 7-kén került a fiumei kereskedelmi és iparkamara ülésén tárgyalás alá, s élénk vita után a helybeli munkásegylet elnökének jelentésében foglalt véleményeket a kamara tagjai magukévá tették, E cletés szerint Fiumében leginkább egy oly iparos intézetre lenne szükség, melyben *kovácsok, műasztalosok, esztergályosok, vésnökök, géplakatosok, és vasesztergályosok* lennének kiképzendők. — Hogy a város e közhasznú intézet létesítéséhez, illetőleg föntartásához mennyivel fog hozzájárulni, már is mondhatunk annyit, hogy a város részéről az állam vajmi csekély vagy épen semmi hozzájárulásra sem számíthat. Fiume városa ez idő szerint, tudunkkal, mintegy 60.000 forint költ tanügyi czélokra, mely összeg alig elegendő a tényleges szükségletek fedezésére.

A fiumei magyar daloskór hangversenye. A fiumei magyar daloskór tegnap szombaton este tartotta meg a

Az infláció tében un napokban a beteges város val kelő dolg már több áldozatul.

Uj élet megkeres ujdonszül fiú 664, száma 10 mult évb Halva sz házassági ban az e

Az o méban. rosi men terv szeri s Olasz saiba kir legközele méba me az nap,

Deák szállod került hangv nagy vezetést ért e helyen az elismerést ügyessége egyes szerep tapsokot ara letéről la fogtuk meg.

A White gyár fiókj megjelölés komoly tény hogy a White glóbus fiók gában alig A fiókgára egyenesen a gára létesítés sés helyis már jó előf rak. — A tal, hogy a hogy a legu társra a kült seket kapo

Jótekon Mária árva ajándékozot la eszközlé mint az ár ditható.

Halálozá galmazott v tal a fiume miniszteri t 4-kén, 96 hunyt.

Szárnny vonaltól a államvasut fiume-káro rületen át egy rövid s mint élt munkálato kozó terve ménököt

A m. k nek megva ros egyik kiben megsz állomástól át, a Delt helyi forga Ezen vo érkező faa letre száll könnyítéss píteni.

A fiumei torna den eszter mulatságo kar tenni tartandó n vezve, s a foglalkozil megételev

Deák szállodában minden tekintetben sikerült hangversenyét, *Braud* tanár kar-nagy vezetése alatt, kinek a ritka siker-ért e helyen is készséggel röjünk le azt az elismerést, melyet a közönség, az ő ügyessége iránt oly élelken adózott. Az egyes szereplők szintén megérdemelt tapsokat arattak. A hangverseny részleteiről lapunk legközelebbi számában fogunk megemlékezni.

A Whitehead féle fiumei torpedó-gyár fiókja Angliában. A helyben megjelenő „*La Voce del Popolo*” oly komoly tényekkel igazolja adja elő, hogy a Whitehead-féle torpedógyár Angliában fiókot állít, hogy a hír valódsá-gában alig lehet okunk kételkedni. — A fiókgyárat Whitehead gyártulajdonos egyenesen az angol kormány kívánsá-gára létesíti Weymouthban, hol a szük-séges helyiségek építkezési munkálatai már jó előre haladott stadiumban van-nak. — A nevezett lap hozzáteszi egyut-tal, hogy a gyár Fiumében marad, s hogy a legutóbbi időben, torpedógyár-tásra a külföldről tömeges megrendeléseket kapott.

Jótekonyság. *Mattersdorfer* Antal a Mária árvaház javára 17 olasz lirat ajándékozott. Ez összeg, mely egy általa eszközölt gyűjtés fölsége, jobb helyre, mint az árvák részére alig ha volt fordítható.

Halálozás. Id. *Vallentsits* Antal nyugalmazott vezérőrnagy, ifj. *Vallentsits* Antal a fiumei m. kir. kormányzó volt miniszteri tanácsosának édes atyja, e hó 4-kén, 96 éves korában Grácban elhunyt.

Szárnnyonal a fiume-károlyvárosi vonaltól a Delta területre. A m. kir. államvasutak zágrábi üzletvezetősége a fiume-károlyvárosi vonaltól a susaki területen át a Delta farakodó területig egy rövid szárnnyonal kiépítését tervezi s mint értesülünk a szükséges kifizetési munkálatok foganatosításával erre vonatkozó tervezetek elkészítésével egy fiumei mérnököt bízott meg.

A m. kir. állami vasutak eme tervé-nek megvalósulása esetén a kikötő vá-ros egyik régi ohaja teljesülne, amennyi-ben megszűnnék a tehervonatoknak az állomástól, a város főforgalmi vonalán át, a Delta-ig való továbbítása a mi a helyi forgalmat igen gyakran meg zavarja.

Ezen vonal kiépítésével a Fiuméba érkező faanyag egyenesen a Delta terü-letre szállíthatik hol, e faüzleti szolgálatt, könnyítése végett egy állomást is fog építeni.

A fiumei tornaegylet bálja. A fiu-me-i tornaegylet, mely főállása óta, min-den esztendőben sikerült farsangi tánc-mulatságokat rendezett, ez évben is ki a-kar tenni magáért. A farsang alatt meg-tartandó multság február 1-ére van ter-vezve, s az egylet választmánya már is foglalkozik a szükséges előkészületek megtételével.

Az influenza, mely alig hihető mér-tékben uralkodott városunkban, az utó-bnapokban némileg csökkent ugyan, de a betegek száma még folyton a város valamennyi orvosának nem cse-kély dolgot ad. Az influenzának eddig már több ismertebb nevű polgár esett áldozatul.

Új élet és mulandóság. 1891. évben megkeresztelték Fiumében összesen 1300 újdonszülöttet a r. k. hitre: ezek közül fiú 664, leány 636; a törvényteleu fiúk száma 100, a leányoké 84. Meghalt a mult évben 1317 r. k. vallású egyén. Halva született 29 leány és 15 fiú. A házassági esetek száma a r. k. egyház-ban az elmúlt évben összesen 312 volt.

Az olaszországi kirándulók Fiu-mében. A m. kir. állami vasutak vá-rosi menetjegy irodája által kiadott uti-terv szerint, a *palermói világiállításra*, s Olaszország egyéb nevezetesebb vá-roisaiba kirándulni készülő honfitársak a legközelebbi vasárnappal reggel fognak Fiu-méba megérkezni, azonban még ugyan-az nap, a fiumei-anconai tengeri uton

tovább utazni. A nagyobb számú ven-dégek a város élénkségét bizonyára nem csekély mértékben fogják növelni.

Tengerészeti hírek.

Hajósaink figyelmébe. A rio de ja-neiroi cs. és kir. főkonzulatus f. évi no-venberbő 27-én 1333 sz. a kelt jelen-tésével közli, hogy Santos kikötőjében jelenleg oly viszonyok vannak, a melyeknek következtében a hajókat az ot-tani kikötéstől határozottan inteni kell.

Különösen vonatkozik ez a vitorlás hajókra, a melyek szén-, só- és tégla-szállítási szerződéseik értelmében sorrend (regular turn) és a helyi szokások szer-int kötelesek kirakodni, miután ezen hajók Santosba való érkezésük alkalmá-val magok előtt a korábbi érkezésnek megfelelően sorakozva mintegy 80-100 vitorlás hajót találunk, úgy hogy ilyké-pen a kirakodás megkezdése beláthatlan hosszú időre el van halasztva.

Ennélfogva ajánlatosnak látszik a ha-zai hajósokat a legsürgősebben figyelme-ztetni, a Santosba szóló szállítási szerződé-sek el nem fogadására, ha csak nem si-kerülne nekik a rendes és a hosszabb időre számított fekbérnek megfizetését minden kétséget kizárólag és a sorrend-és a helyi szokásokra való tekintet nél-kül szerződésileg biztosítaniok.

Még az állandó ügynökökkel és ra-kodási helyekkel bíró rendes járatu gő-zösök is rendkívüli idővesztésnek van-nak alávetve úgy hogy jól tennék ha a nevezett kikötőbe szállítandó árúk el-fogadásának lehető megszorítására, ille-tőleg a szenvedett idővesztésnek a díjtételek felemelése által való kárpotlá-sára törekednének.

A cs. és kir. hadi tengerészet pos-tája. A cs. és kir. hadügyi miniszterium tengerészeti osztályának értesítése szer-int, a „*Fasana*” hadihajó személyzete részére S. Franciscoba a postai küldé-mények a f. évi ápril hó 14-én indított-nak utnak; megérkezik május 4.

Calais mint gabona-kikötő. A ca-laisi kereskedelmi kamara jelentése szer-int az ottani kikötő már oly állapot-ban van, hogy a legnagyobb hajóknak is lehetséges benne kirakodni, még pe-dig bármely időben és rakodó bárka nélkül. Az érkező és távozó hajókért (gő-zösök) 1 sh. 6 d. fizetendő minden ton-na után, vitorlás gabonahajókért 2 sh. 7 d. A helyi költségek Calaisban 4 1/2 d. minden tonna teher után (8 d. elle-nében Dänkirchenben).

Figyelmeztetés a hajósok részére. A tengerbe süllyesztett villamos kábel ekvésének jelzése céljából két feketére estett tábla állíttatott fel, a melyekre fehér színben egy megfordított horgony van festve.

Ezek közül az egyik a Mária Valeria moló végén levő villamos lámpa osz-lopra 4 méter magasságban, a másik a Mária Terézia díga lámpájától 5 méter távolságban nyugat felé egy rudra ugyanazon magasságban helyeztetett el. Ugyanazon jelek az alattuk levő rak-partok kőlapjain is lefestettek.

Az ezen jelek által meghatározott vo-naltól 100 métrnyire úgy kelet, mint nyugat felé horgonyt vetni tilos.

Kereskedelmi hírek.

Az Adriatársulat sikerei. Az Adria m. kir. tengerhajózási részvénytársaság, a kormány által részére szerződésileg 20 évre megadott 570.060 forintnyi szubvenzió folytán nagy kötelezettsé-geket vállalt magára, s ezeknek pon-tos teljesítése céljából alaptőkéjét 4.250.000 forinttal emelte. Az e célból kibocsátott részvényeket az elsőbbségi kötvényeket elhelyezték, s az új gőz-ösöket egy angol hajógyárban megren-delték. A társaság most abban a hely-zetben van, már ebben az évben 56.000 tonna szállítóképességű hajóállományya

fog rendelkezni s méltó helyet foglalhat el a világ nagyobb hajózási vállalatai közt. Hajói a mult évben a kedvezőtlen üzleti viszonyok daczára folyton el vol-tak foglalva s 310 utat tettek, és pedig 177 kivitelit és 133 behozatalit. Kivite-le 163.766 tonnára, behozatala 14.245 tonnára, a közbeeső kikötők közti for-galom pedig 108.345 tonnára rugott. Osztaléka valószínűleg 20 frt, vagyis 10% lesz részvényenkint. — Minden-esetre oly szép eredmény, melyre öreg vállalatok is büszkéek lehetnének.

A magyar leszámítóló és pénzváltó bank fiumei vállalatai. A magyar leszámítóló bank fiumei üzletei a mult évben kielégítő eredményt értek el. A bank fiumei közraktárai, habár tevékeny-ségüket csak a mult év második felé-ben kezdték meg, s a magas gabnár-ak folytán a mult évi kivétel az ujon-nan nyitott üzletnek nem valami nagy-on kedvezett, mindamellett a lefolyt év végeig elért forgalom kielégítő ered-ményt mutatnak föl: a bank fiumei váltóháza négy havi főállása alatt nor-málisan fejlődött.

Kőolajfinomító gyár Triesztben. — Triesztben már évek óta tervezik egy kőolaj finomító gyárnak a felállítását, vagy is az idő óta hogy az osztrákok sehogys tudnak kibékülni azzal a gondolattal, hogy Fiume e téren is meg-éleztö őket. Az idea úgyzajálva akkor keletkezett, midőn az osztrák-magyar petroleum háború idejében a fiumei kő-olajfinomító jó üzletmenete szomet szűrt. A trieszti kőolaj finomító gyár részvény-társaság a mult évi december hó utol-só napjaiban alakult meg, egy millió kétszáz ezer forint alaptőkével, mely 6000 darab 100 forintos részvényre oszlik. A vállalat keletkezését, az osztrák kormány által a Trieszt város területén létesülő új iparvállalatoknak, adott kedvezmények idézték elő. — A részvény-társaság megalakulása egyébiránt ily csekély érdeklődést keltett, hogy arról a nagyközönség alig vett tudomást; és hogy a fiumei kőolaj finomító gyárnak sincs valami nagy oka a mindenesetre meg kísérlendő verseny miatt az aggo-dalomra, azt könnyen elgondolhatjuk. — A fiumei kőolajfinomító gyár termé-kei, nemcsak a magyar piacokon, de Ausztriában is, kitűnőségüknel fogva minden más gyártmánynyal eddig dia-dalmasan állottak ki a versenyt. A ke-reskedővilág pedig mindenesetre óvakod-ni fog, hogy egy új gyárnak bizonyta-lan értékű produktumait, egy régi és jó hírnevű gyárnak kipróbált termékei fölé helyezze. — Különben a haladásnak ör-örendetes jelet adták a jó osztrák szom-szédok, midőn végre kieszeltek azt, hogy a petroleumgyártás néha nem épen a legutolsó mesterség. — Az új gyár egyé-biránt az anglo-osztrák bank aegise a-latt alakult meg.

A magyar liszt, tekintettel a nagy-britanniai liszt behozatalra. Csak nem régebén konstattuk azt a kedvezőtlen tény, hogy liszt kivitelünkben hanem is föltűnően nagy, de mégis észrevehető csökkenés állott be. — Az egyes orszá-gok között, melyek Nagybritanniába buza-liszt tekintettel foglalkoznak, Magyar-ország a harmadik helyen áll; az Egyesült államok hatalmas versenye folytán azonban aprólé napra háttérbe szorul. Nagy-Britanniának legnagyobb liszt importőre, az Észak amerikai Egye-sült államok voltak e mellé sorakoznak Kanada, az É. amerikai E. államok Pa-cific kikötői, stb. — Az Északamerikai egyesült államok 1890. nov. 30-tól 1891 november 30-ig összesen megközeztöleg 10 millió 800 ezer m. mázsát, míg Ma-gyarország, ugyancsak a fönjelölt idő-zak alatt megközeztöleg 1 millió 126 ezer m. mázsa lisztet importáltak a kü-lönböző nagybritanniai kikötőkbe.

Szilárd petroleum. Londonban egy társulat alakult, mely állítólag minden tekintetben különb a szénnél. A társu-lat neve „Solidated Petroleum Corpora-tion” és ebből a névből kiténik, hogy a társulat a petroleumot szilárd tömegek-

ben szándékozik előállítani. Az eljárás egyszerűnek látszik; a hirtapirók és más érdeklettek előtt rendezett próbánál a szabadalmazott készülék igen rövid idő alatt a nyers petroleumot fekete, téglá alakú darabokká alakította át. A talál-mány nyitja az, hogy egy vegyi anya-got kevernek a kőolajba, amely ezt meg-merevíti. A tűz kiégése után megmaradó salakot a gyártásnál újból lehet hasz-nálni: a téglák lánggal égnek és igen ke-vés fehér hamut hagynak. A megtaka-rítás a kőszénhez képest 10%. A főe-lőny állítólag az, hogy az új tüzelő a-nyag hajókon és mozdonyokon fél annyi tért foglal el, és könnyebb mint a kő-szén.

Szegedi kiténő baracklekvár című hirdetésünkre fölhívjuk a t. közönség figyelmét. — A ki valóban kitűnő ananasz baracklekvárt ohajt háztartásá-ban beszerezni, annak ajánlhatjuk a Bá-baféle szegedi készítmény beszerzését.

M. kir. államvasúti ügyek.

Kéjutazás Olaszországba. A magy. kir. államvasutak városi menetjegyiro-dája által 1892. január 16-án Olaszor-szágba rendszerendő kirándulásra vonat-kozó előjegyzések mint azt már jelez-tük, csakis január hó 10-ig fogadtasnak el. Figyelmessé tétetnek ennélfogva azok, a kik ezen kiránduláshoz csatlatozni ki-vánnak, hogy az előjegyzést mielőbb foganatosítsák, mivel későbbi jelentke-zések figyelembe nem vehetők. A jelent-kezés alkalmával egyuttal a hálókocsi is megrendelhető, a mi ezen helyek kor-látolt számára való tekintettel ajánlatos-nak mutatkozik. Jelentkezéseket elfo-gadnak, a budapesti menetjegyiroda Hun-gária szálló) és a vidéki menetjegyiro-dák, a melyek a részletes programot kívánatra bárkinek díjmentesen meg-küldik.

Román északnémet vasúti kötelék. (Sinaia román vasúti állomásnak a köteléki 3. és 4. sz. kivételes díjszabá-sokba való felvétele).

Északnémet állomásokról a román va-sutak Sinaia állomásával való forgalom-ban 1892. évi január hó 1-vel a 3. sz. kivételes díjszabást (vas, acél, és acélarúk 5000 és 10000 kg. feladása mellett) és a 4. sz. kivételes díjszabást (gazdasági gépek 10000 kg. feladása mellett) illetőleg új közvetlen díjtételek lépnek érvénybe, melyek a fentjelzett kötelékekhez részes igazgatóságoknál meg-szerezhetők.

Menetidj leszállítás Munkács és Szolyva Hrsfalva között. A m. kir. államvasutaktól nyert értesülés szerint 1892-évi január hó 1-től Munkács és Szolyva Hrsfalva állomások közötti me-netidjiek a távolsági forgalomban II vo-nalszakasz helyett az I. szerint fognak számíttatni, minélfogva az személyvonatok-nál az I. osztályában csak 50 kr. II. osztályában 40 kr. és a III. osztályban 25 kr. menetidj lesz fizetendő.

Elba átrakodási forgalmak. (II pótlék életbeléptetése az I. részhez. — Az Elba átrakodási forgalmakban 1890. évi sz ptember 1-étől érvényes áru osztá-lyozáshoz (I. rész) 1892 évi január hó 1-ével a II. pótlék lép életbe, mely az áruosztályozás több rendbeli kiegészíté-sét tartalmazza.

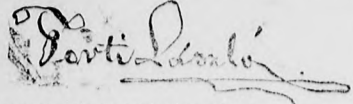
Ezenpótlékja részes vasutak igazgató-ságainál példányonkint 12 kr-ért kapható.

Föltételes megállás a budapest fiu-me-i vonalon. A m. kir. államvasutak igazgatóságától vett értesítés szerint f. évi január hó 10. től kezdve a bpest-fiumei vonalon közlekedő 601 és 602. sz. gyorsvonat Eresi állomáson utazók fel vagy leszállása céljából feltételesan meg fog állani.

A 601 sz. gyorsvonat feltételes meg-állási ideje Eresi állomáson délután 1 óra 2 perc az 602 sz. gyorsvonat felté-teles megállása pedig ugyanazon állomá-son délután 2 óra 58 perczkor.

Felölös szerkesztő és tulajdonos
Mócs Zsigmond.

ÓVÁSI! A hírneves Dr. Forti-féle sebtapaszt különösen hasznosnak, de a külföldön is félézszáz óta ismertetés. A legújabb időben a kipurált gyógyszerű sebtapaszt többben megkísérlették utánozni, melyek azonban a Dr. Forti-féle eredeti sebtapasznak valószínűleg csak halvány utáitzatai. Ora intjük tehát a nagyérdemű közönséget, hogy a Forti-féle sebtapaszt vásárlásánál a Dr. Forti-féle sebtapaszt kérendő, mely nem tévesztendő össze a Forty K. és Forti György-féle sebtapaszzal, melyek sem színükre, sem szagukra nézve nem

hasznítanak az eredetihez. Ez okból a Forti-féle sebtapaszt csak akkor fogadják el valódi dr. Forti-féle sebtapaszt, ha az a használati utasításon a mellékelt alakú védjeggyel és Forti László eredeti kézzel írt utasításon a csomag külsején dombor nyomtatú védjeggyel van ellátva. Tisztelettel 1891. nov. hó

Forti László

Budapest (Buda), I. ker., várkapu-utca 14. sz.

Árak csomagonként használati utasítással együtt kisebb 50 kr., nagyobb 1 f. Postán az ár előrküldése vagy utóvétele mellett 10-20 kr-ai több. Postán csak nagyobb csomagok küldetnek szét. Valódi minőségben kapható: Főraktár: Budapest Török József ut. gyógyszerüzében király-utca 12. és a legújabb itteni fővárosi nemkülönbön külföldi valamint Magyarországi nagyobb városaink gyógyszerüzében. 1-6 Fiumében kapható: PRODAM J. udvári szállító gyógyszerésznél (Corso).

Bor kivonat.

Kitűnő és egészséges bornak azonnali elkészítéséhez ajánlom a kipurált különlegességét. Az így készült bor a valóditól meg nem különböztethető.

2 kilo ára (mely 100 liter bor elkészítéséhez elégséges) 5 ft 50 kr. utasítás a készítésre díjmentesen mellékeltek. A legjobb eredmény, és a gyártmány egészséges tulajdonsága tekintetében jót állók.

Szesz-megtakarítás

Alapított 1858. Kivitel az összes világrészekbe.

József főherceg 5 os. és kir. Fensége udvári szállítója.

Első magyar gép- és tűzoltó-szerek gyára, harang- és érc-öntőde.

WALSER FERENCZ

BUDAPEST, VII. kerület, Rottenbiller-utca 66. szám.

készít tűzfecskendőket gép- és kézzel minden minőség és nagyságban, kertifecskendőket, vízfordító kocsikat stb., tűzoltó szállító kocsikat, öntöző készülékeket magas nyomású vízvezetékhez, légszedő-fecskendőket (Fatin-temeket), tűzoltó létrákat (a legnagyobb től létráktól a legkisebb kézi létrákig), tűzoltó omnibuszokat és tűzoltószaki szer-kocsikat, tűzoltói legénység felszereléseket, porszivattyúkat kútszivattyúkat.

borszivattyúkat, szivattyúkat, bármely célra, Centrifugal-zivattyúkat, légnyomású póce-gödör-tisztító készüléket, érczhangokat minden nagyságban (az eddigi előtűtött leg, nagyobb 9700 kilogram), érczöntvényeket vasutak, fűzhajók és gyárak számára, előállít teljes vízművek és magán vízvezetéképítést és felszerelést, nyilvános gőz- és kádfürdők berendezését, csöveket és bármilyen közegészségügyi tárgyakra szállítást.

Arjegyzékek és költségtértelek ingyen és bérmentve

Levelezés magyar, német, francia olasz, szerb és román nyelven

Tisztán kölcsönösségen alapul. — Részvényesi nincsenek

THE MUTUAL

New-Yorki Élethbiztosító Társaság.

Alapított 1843.

világ legnagyobb pénzintézete és az életbiztosítás minden nemével foglalkozik.

Összes biztosítéki alap 1891 január 1-én 397 millió forintnál több.

Biztosítási állomány 1891 január 1-én: mintegy 2.595 millió forint

Fenállása óta a társaság a környezetüladonosoknak 760 millió forintot.

meghaladó összeget fizetett ki, melyből mintegy 210 millió frt eupán nyereményekre esik.

Díjtáblázatokkal és bővebb felvilágosításokkal készítenek szolgát a vezérigazgatóság (Magyarország és a szomszéd tartományok számára) BUDAPEST, Bécsi-utca 5

éhető el, a pilléknél az éni felülmulhatlan erősítő-esszenciánál, mely az italnak kellemes, és sikerült az köle órára, a szer kizárólag nálam kapható.

Ára kilonként 3 ft. 50 kr. 600-1000 literig használati utasítás.

E különlegességekből bármennyű esszenciát ajánlok, rum, cognac, linum illékörök stb. gyártására, felülmulhatlan minőségben. A készítéshez szükséges utasítások díjmentesen mellékelve lesznek. **Arjegyzék bérmentve.**

Pollak Fülöp Károly

Esszenciák különlegességi gyára Prágában Megbízható ügynőkök kerestetnek.

Van szerencsém a közönség szives tudomására hozni, hogy mint az előző években, úgy az idén is áruba bocsátom az általánosán kitűnőnek elismert saját készítményű

Ananas-barackklevárt,

selyi csupán válogatott és személyes felügye-lem alatt készült szedett, egészen érett ananas-barackkókból-teremt legdusábbban készült.

Mután az idei kedvezőtlen barack-teremt következtően csak igen kis készlet van, saját érdekben ajánlom, hogy székészletet mielőbb beszeressék és a csoból b. megrendelést sürgetően hozzan juttatni sziveskedjék.

Ára az első rendű ananas-barackklevárnak kilgint 1 ft. 40 kr.

5 kilogramnyi postacsomag vételnél bérmentve küldetik.

Szeged, 1891. január hó.

kiváló tisztállettel

Bába Sándor

szőlőültető

rendel lakásán: Piazza Andrássy

Med. Univ.

DR. RICHTMAN

gyógyász

1. és 2. osztályú orvos

1. osztályú orvos

1. osztályú orvos

1. osztályú orvos

1. osztályú orvos

1. osztályú orvos

1. osztályú orvos

1. osztályú orvos

1. osztályú orvos

1. osztályú orvos

1. osztályú orvos

1. osztályú orvos

1. osztályú orvos

1. osztályú orvos

1. osztályú orvos

1. osztályú orvos

1. osztályú orvos

1. osztályú orvos

1. osztályú orvos

1. osztályú orvos

1. osztályú orvos

1. osztályú orvos

1. osztályú orvos

1. osztályú orvos

1. osztályú orvos

1. osztályú orvos

1. osztályú orvos

1. osztályú orvos

1. osztályú orvos

1. osztályú orvos

1. osztályú orvos

PSERHOFER J.-féle

gyógyszertár

BÉCSBEN, I. KER., SINGERSTRASSE 15 SZ. A.

„zum goldenen Reichsapfel“

Vértisztító labdacok,

ez utóbbi nevet teljes joggal megérdemlik, mivel csakugyan alig létezik betegség, melyben ezen labdacok csodás hatásukat érzészeresen be nem bizonyították volna. Értidek óta ezen labdacok általános elterjedésnek örvendenek és alig van család, melyben ezen kitűnő házi-szerből készlet nem volna található.

Számtalan orvos által ezen labdacok házi-szerül ajánlatnak és ajánlattak minden oly bajoknál, melyek a rossz emésztésből és székrekedésből erednek: mint epeszarok májgöcs, köhika, vértőlulások, aranyér, béltelenség s hasonló betegségeknél. Vértisztító tulajdonságuknál fogva kitűnő hatással vannak vérszegénység s az abból eredő bajoknál is: így sapkénál, idegességből származó fejfájásoknál stb. Ezen vértisztító labdacok oly könnyen hatnak, hogy a legeszkélyebb fejfájalmakat sem okozzák, és ennek folytán meg a leggyözebb egyének, de még gyermekek által is minden aggodalom nélkül berehető.

A számtalan hálaíratból, melyet e labdacok fogyasztói a legkülönbözőbb és legnehezebb betegségeik után egészségük visszanyerése folytán hozzánk intéztek, ezen helyen csak is néhányat említnék azok megjegyzéssel, hogy mindenké, a ki ezen labdacokat egyszer használta, meg vagyunk győződve, azokat tovább fogja ajánlani.

Schlieback, 1888. okt. 22-én.

Tekintetes Úr!

Alulírt kéri, hogy felette hasznos és kitűnő vértisztító labdacsaiból ismét 4 csomagot küldeni sziveskedjék.

Neureiter Ignác, orvos.

Hrasche, Plödnik mellett, 1887. szept. 12-én.

Tekintetes Úr!

Isten akarata volt, hogy az Ön labdacsaik közeli közlökkel, melyeknek hatását e-zonnal megírom: En gyermekágyban meg-haltam olyannyira, hogy semmi munkát sem voltam többé képes végezni és bizonyára már a holtak közt volnék, ha az Ön csodálatra-méltó labdacsaik engem nem mentettek volna meg. Az Isten áldja meg Ön ezt ezerszer. Nagy bizalmam van, hogy ezen labdacok engem is tökéletesen ki fognak gyógyítani, a mint már mások-nak is egészségük visszanyerésére segítsé-gül szolgáltak.

Knific Teréz.

Bécs-Ujhely, 1887. november 3-én.

Mélyen tisztelt Úr!

A legforróbb köszönetemet mondom e-zemmel Önnek 60 éves nagynéném nevében. Az illető 5 éven át szenvedett gyomorhur-tában és vízkórútságba, már életet is meg-unta, melyről egyébként le is mondott, mid-őn véletlenül egy dobozt kapott az Ön ki-tűnő vértisztító labdacsaiból s azoknak ál-landó használata folytán tökéletesen gyógy-gyult. Legjobb tisztelettel

Wenzettei Josefa.

Richenraberamt, Gföhl mellett, 1889. márczius 27-én.

Tekintetes Úr!

Alulírott ismeteltén kér 4 csomagot az Ön valóban hasznos és kitűnő labdacsaiból. El nem mulasztatom legnagyobb elisme-résemet kifejezni ezen labdacok értéke fe-llett és azok, a hol csak alkalmam nyílik a szenvedőknek legmelegebben fogom aján-lani. Ezen hálaíratom természetem haszná-lására Ön ezennel felhatalmazom.

Hahn Ignác.

Gotschendorf, Kolbach mellett, Szilézia 1885. okt. 8-án.

T-Úr!

Felkértem, miszerint az Ön vértisztító labdacsaiból egy csomagot 6 dobozzal küldeni sziveskedjék. Csakis az Ön csodálatos labdacsaik köszönhetem, hogy egy gyom-orbajtot, mely engem át éven át gyötört, megszabadultam. Ezen labdacok nálam so-hasem fogtak kifogyni, s midőn legforróbb köszönetemet kifejezem, — vagyok tiszte-lettel

Zwickl Anna.

En vértisztító labdacok csakis a Pserhofer J.-féle az „arany birodalmi almához“ címzett gyógyszerüzében, Bécsben I., Singerstrasse 15. sz. a. készíttetnek valódi minőségben, s egy 15 szem labdacost tartalmazó doboz ára 21 kr. Egy csomag, melyben 6 doboz tartalmaztatik, 1 ft 05 kr-ba kerül; bérmentelen utánvétele küldésnél 1 ft 10 kr. Egy csomagnál kevesebb nem küldetik el.

Az ősszeg előbbi beküldésénél (mi leg-jobbban postautalvánnyal eszköztelték) bér-mentes küldéssel együtt: 1 csomag 1 ft. 25 kr. 2 csomag 2 ft 30 kr. 3 csomag 2 ft 35 kr., 4 csomag 4 ft 40 kr., 5 csom-ag 5 ft 20 kr. és 10 csomag 9 ft. 20 kr-ba kerül.

Amerikai köszvénykenőcs,

gyors és biztos hatású, legjobb szer minden köszvényes és csúsz bajok, u. m.: gerinczagy-bántalom, tagszagadás, ischias, migraine, ideges fogfájás, főfájás, fűlszag-tás stb. stb. ellen 1 forint 20 kr.!

Tannochinin hajkenőcs,

1-től Évek hosszú sora óta valamennyi haj-nevesztő szer között orvosok által a legjob-ban elismerve. Egy elegánsan kiállított nagy szelencével 2 forint.

Altalanos tapasz

Studei tanár-tól. Útes és szűrés által okozott sebeknél, mérges da-gamatoknál, ujjkacacs, sebes- vagy gyulad-mell vagy más ily bajoknál, mint kitűnő szer lőn kipróbálva, 1 tégely 50 kr. Bérmentve 75 kr.

Fagybalszam

Pserhofer J.-től Sok év óta a fagyos ta-gokra és minden idült sebre, mint legjob-bosabb szer elismerve, 1 köcsöggel 40 kraj-czár. Bérmentve 65 kr.

Utifüvedy,

egy általános ismert kitű-nő hazi-szer susut, rekedt-ség, geresb köhögés stb. ellen 1 üvegcse-ke ára 50 krajczár. 2 üveg bérmentve 1 forint 50 kr.

Élet-esszencia

(prágai csöppek), megrendított gyom-or, rossz emésztés és mindenemű altesti bajok ellen kitűnő házi-szer. 1 üvegcével 22 kr., 12 üveg 2 ft.

Altalanos tisztító-só

Bullrich A. W. től Ki-tűnő házi-szer a rossz emésztés minden következményei, u. m.: főfájás, szédülés, gyomorgöcs, gyomorhív, aranyér, dugulás stb. ellen 1 csomag ára 1 ft.

Angol csodabalszam

1 üveg 50 krajczár.

Por a lábizzadás ellen

Ezen por szánteti a lábizzadást s az általt képződő kellemetlen szagot, éppen tartja a lábbelit és mint ártalmatlan szer van kipróbálva. Egy dobozzal 50 kr. Bérmentve 75 kr.

Golyva-balszam,

kitűnő szer go-lyva ellen. 1 ü-veg 40 kr., bérmentes küldésnél 65 kr.

Helső vagy egészség-só

kitűnő gyógy-szer, gyomorhurut és minden a rendetlen emésztésből származó bajoknál. 1 csom. 1 fr

Ezen itt felsorolt készítményeken kívül az osztrák lapokban hirdett összes bel-és külföldi gyógyszerészeti különlegességek raktáron vannak, és a készletben netán nem levők gyorsan és olcsón megszerzet-nek. — Postai megrendelések a leggyorsab-ban eszközöltetnek, ha a pénzösszeg előre beküldetik; nagyobb megrendelések után-vétellel küldetnek. — Bérmentve csakis oly esetben történik a küldés, ha az ősszeg elő-re beérkezik, mely esetben a postaköltsé-gek sokkal mérsékeltebbek.

NB Nagy elterjedtségük követ-keztében ezen labdacok a legkülönbözőb-nevek és alakok alatt utánoztanak; ennek következtében kértik csakis Pserhofer J.-féle vértisztító labdacokat követelnifés csak-is azok tekinthetők valódiaknak, melyek-nek használati utasítása a Pserhofer J. név-aláírással fekete színben és minden egyes doboz fedele ugyanazon aláírással vörös színben van ellátva.

1-12